

Dr. Dobos Irén kertészmérnök tanár, növényvédelmi szakmérnök a „Gulyás Antal emlékérem a növényvédelemért” 2015. évi kitüntetettje (laudáció)

Radócz László¹ – Tarcali Gábor¹ – Szabóné Asbolt Tünde¹ – Kövics György János¹ – Kiss László²

¹Debreceni Egyetem MÉK Növényvédelmi Intézet, Debrecen,

²Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezete, Debrecen
radocz@agr.unideb.hu

ÖSSZEFOGLALÁS

A Növényvédelem Oktatásának Fejlesztéséért Közhasznú Alapítvány (NOFKA) és a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara Hbm-i Területi Szervezete (Kamara) 2011-ben megalapította a közös Kitüntetési Bizottságot, amely a növényvédelem terén kiemelkedő teljesítményt nyújtó, példaértékű személyiségek erkölcsi megbecsülését kívánja szolgálni a „Gulyás Antal emlékérem” kitüntetés adományozásával „A Növényvédelemért”, melyet kiváló oktatók, kutatók, gyakorlati szakemberek nyerhetnek el. 2015-ben a „Gulyás Antal emlékérem a növényvédelemért” kitüntetettje **dr. Dobos Irén** kertészmérnök tanár, növényvédelmi szakmérnök „az integrált növényvédelem gyakorlati kutatásában és a kapcsolódó ismeretátadásban betöltött kiemelkedő munkájáért” részesül az elismerésben.

SUMMARY

The Public Utility for Development of Crop Protection Teaching (NOFKA) and The Hajdú-Bihar County Regional Association of Hungarian Chamber of Crop Protection Specialists and Plant Doctors established a joined Award Committee in 2011, which intend to serve as moral appreciation to prominent persons with excellent achievements by awarding the „Antal Gulyás medallion for crop protection” which are available for outstanding teachers, researchers, and practical crop protection specialists. In 2015 **dr. Irén Dobos horticulturist-teacher** and **plant doctor** has been decorated with the „Antal Gulyás medallion for crop protection” for her “excellence in integrated plant protection practical research activity and effective knowledge transfer”.

Kulcsszavak: Gulyás Antal emlékérem, kitüntetés, dr. Dobos Irén életrajz

Keywords: Antal Gulyás medallion, award, dr. Irén Dobos biography

BEVEZETÉS

A kitüntetést **dr. Gulyás Antal** emlékeztetének megőrzésére 2011-ben hozták létre, aki a debreceni növényvédelem iskolateremtő professzora volt, és több mint harminc éven át az agrárszakemberek oktatásában és a tudományos kutatásban ért el kiváló eredményeket. A Növényvédelem Oktatásának Fejlesztéséért Alapítvány (NOFA) és a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara Hbm-i Területi Szervezete megalapította a közös Kitüntetési Bizottságot, amely a növényvédelem terén kiemelkedő teljesítményt nyújtó, példaértékű személyiségek erkölcsi megbecsülését kívánja szolgálni a „Gulyás Antal emlékérem” kitüntetés adományozásával „A Növényvédelemért”, melyet kiváló oktatók, kutatók, gyakorlati szakemberek nyerhetnek el. A Kitüntetési Bizottság 2015-ben úgy határozott, hogy **dr. Dobos Irén** kertészmérnök tanár, növényvédelmi szakmérnök asszony részesül a „Gulyás Antal emlékérem a növényvédelemért” elismerésben „az integrált növényvédelem gyakorlati kutatásában és az ismeretátadásban betöltött kiemelkedő munkájáért”.

DR. DOBOS IRÉN ÉLETRAJZA

Dr. Dobos Irén kertészmérnök tanár a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezetének tagja (1. ábra).

Dobos Irén 1939. október 18-án született Debrecenben magyar nyelv és irodalom szakos tanár édesanya és kertészmérnök tanár édesapa házasságából, második gyermekként. Családjában 4 leánygyermek nevelkedett, mindannyiuk pályaválasztását a biológia és a tanári pálya iránti elkötelezettség jellemezte. Dobos Irénke tanulmányait Debrecenben kezdte, majd a Debrecen-Pallagi Mezőgazdasági technikumban érettségizett 1958-ban. A tehetséges fiatal lány még az évben felvételt nyert a Budapesti Kertészeti Főiskolára, ahol II. éves korától aktívan bekapcsolódott a Borászati Tanszék munkájába. A felsőfokú tanulmányok mellett aktívan bekapcsolódott az egyetemi diákok kulturális életébe tagja lett a néptánc, majd később a színjátszó csoportnak is. 1963. februárjában végzett és kapott borász diplomát, diplomadolgozatát az akkor még teljesen újnak számító „Kovaföld szűrés új borok esetében” témakörben készítette.

1. ábra: Dobos Irén kertészmérnök-tanár, növényvédő szakmérnök
Figure 1: Irén Dobos horticulturist-teacher, plant doctor

2. ábra: Dobos Irén szőlész kertületvezető

Figure 2: Irén Dobos viticulturist, regional manager

A szakközépiskolában a növényvédelmi képzés megjelenése igényelte a tanárok továbbképzését is, így Dobos Irén a DATE posztgraduális növényvédelmi szak hallgatója lett. Nagynevű oktató gárda segítségével sajátította el a növényvédelmi szakma fortélyait, nem kis szorgalommal és szakmai érdeklődéssel. Szakdolgozatában (Szepessy professzor javaslatára) a még akkor élő (93 éves) dr. Gulyás Antalnak, a Magyar Kir. Gazdasági Akadémia volt igazgatójának, első virológusunknak a munkásságát dolgozta fel. Megnyerő személyiségevel sikerült elérni azt, hogy az idős, zárkózott professzor újra megnyílt és a dokumentum-értékű iratok, szakkönyvek és visszaemlékezések gazdagítják és pontosítják ismereteinket arról a korról és annak nagy szülőiteiről, korszak formáló személyiségeiről. A növényvédelmi szakmérnöki diplomáját 1979-ben vette át, és Pallagon az első növényvédős osztály osztályfőnöke is lett (3. ábra). Többen,

3. ábra: Dobos Irén és tanítványai

Figure 3: Irén Dobos and her students

volt tanítványaiként mondhatjuk mindig maximális pontossággal, szigorúan, de korrekt módon törekedett az ismeretek minél szélesebb körű átadására, a növényvédelmi témákban tartott gyakorlatai legendásan jók és lebilincselőek voltak. Szakmai igényességét jól jelzi, hogy 1987-ben dr. Szepessy István professzor vezetése mellett egyetemi doktori címet szerzett (4. ábra).

4. ábra: Dobos Irén átveszi doktori diplomáját a DATE-n, 1987

Figure 4: Confer of Doctorate on Irén Dobos at Debrecen Agricultural University in 1987

A Pallagon eltöltött évek során volt megbízott igazgató, 7 éven keresztül szakmai igazgatóhelyettes, a kertészeti és növényvédelmi munkaközösség vezetője. Mint a GATE és a DATE Tanárképző Intézeteinek vezető tanára vonult nyugdíjba 1996-ban.

Nyugdíjas éveiben sem tétlenkedett, a Debreceni Művészeti Szakképző Intézetben tanított virágkötők részére dísznövénytermesztést és a debreceni Köszméte és Oltványtermesztő Szövetkezet elnöke lett. 2000-ben „A köszméte, a ribiszke és a josta” című nagyszerű könyv társszerzője, a növényvédelmi fejezetek kidolgozója. Aktív résztvevője szakmai rendezvényeknek, továbbképzéseknek. Tanulmányaiban és oktató, kísérletező munkájában nagyon sok segítséget, támogatást kapott 2. férjétől dr. Madai Gyulától a DATE Dékáni Hivatalának volt vezetőjétől.

Dr. Dobos Irén országosan is ismert kertész és növényorvos szakember, kivívta nagyon sok növényvédő mérnök és növényorvos kolléga elismerését, hiszen szakmai tapasztalatára épített előadásai és gyakorlati szaktanácsadásai jelentős mértékben segítették és segítik az integrált növényvédelem terjedését, térhódítását. Munkájára a korrekt szakmai felelősséggel párosuló, igen sokszínű gyakorlati tevékenység, környezetkímélő szemlélet, innovatív és kreatív gondolkodásmód jellemző.

A Gulyás Antal emlékérem kitüntetéshez gratulálnak tanítványai, munkatársai, a növényvédő szakma művelői, kívánva elégedett, jó egészségben töltendő éveket, további gyümölcsöző munkát Dobos Irén asszonynak!